

Internationella sekretariatet
Lisa Lundmark
016-544 21 52
lisa.lundmark@energimyndigheten.se

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande angående Grönbok om en framtida havspolitik för EU, COM(2006) 275 final

Sammanfattning

- Energimyndigheten välkomnar kommissionens förslag till att samordna medlemsstaternas marina aktiviteter och dess försök till att nå en helhetssyn för utnyttjande av havens resurser.
- Energimyndigheten anser att det är viktigt att se till potentialen hos haven att bidra till en konkurrenskraftig, hållbar och säker energiförsörjning, liksom strävan att nå Lissabonprocessens mål om tillväxt, konkurrenskraft och arbetstillfällen.
- Energimyndigheten anser att det är viktigt för EU att behålla sin starka ställning på marknaden för förnybar el, framförallt inom vindkraftsindustrin som är en av EU:s största och mest expansiva marknader.
- Energimyndigheten är positiv till att energi inom FP7 är ett prioriterat forskningsområde, där man eftersträvar koordinering och samarbete med andra forskningsområden som rör havsmiljön. Energimyndigheten välkomnar ett ökat utbyte av forskningsresultat samt en undersökning för hur förutsättningar kan skapas för detta.
- Energimyndigheten välkomnar kommissionens förslag till att skapa ett system för rumslig planering för maritima aktiviteter samt en gemensam vision i form av en övergripande utvecklingsplan som kan tillhandahålla en sammanhängande uppsättning policymål och principer.
- Energimyndigheten vill betona vikten av gemensamma kunskapsbaser, samtidigt som den nationella subsidiariteten respekteras när åtgärder planeras.
- Energimyndigheten välkomnar utformandet av ett Europeiskt program för att utveckla en omfattande kartläggning över Europas kustvatten, bland annat med avseende på lokalisering av energianläggningar för produktion av förnybar energi.
- Energimyndigheten välkomnar kommissionens ansats att undersöka möjligheterna med att göra andra finansiella instrument (t. ex finansiering genom EIB) inom EU tillgängliga för att t. ex säkerställa att den förnybara el som produceras till havs kan anslutas till havs.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndighetens yttrande behandlar endast Grönboken ur perspektivet förnybar elproduktion från vind-, våg- och strömmande vattenkraft.

Energimyndigheten välkomnar kommissionens förslag till att samordna medlemsstaternas marina aktiviteter och dess försök till att nå en helhetssyn för utnyttjande av havens resurser. Som kommissionen påpekar är det viktigt att ha en gemensam vision för haven och alla de politikområden som påverkar havet som resurs, medlemsstaternas samarbete och samordning inom energifrågor är ett av dessa områden.

2.1 A Competitive Maritime Industry

Haven spelar en viktig roll i vårt arbete för att nå en konkurrenskraftig, hållbar och säker energiförsörjning. Haven ger tillgång till energi på många olika sätt: genom olja och gas; havsbaserad vindkraft, vågkraft mm. Förutom detta så tjänar haven också som en viktig transportled, för energi liksom för andra produkter. Om resurserna utnyttjas på rätt sätt bidrar de också till att uppnå Lissabonprocessens mål om tillväxt, konkurrenskraft och arbetstillfällen.

Energimyndigheten anser att det är viktigt att se till potentialen hos haven att bidra till ovanstående faktorer, samtidigt som vi utnyttjar resurserna på ett hållbart sätt och värnar havsmiljön samt minimerar de negativa effekterna av energiutvinning och transporter till havs. Detta får dock inte leda till ytterligheter så att de biologiska bevarandevärdena värderas så högt att tillväxt och utveckling hindras. Dock kan det tilläggas att energianläggningar till havs kan bidra till en positiv utveckling för djur- och växtliv i omedelbar närhet till anläggningen då etableringen är klar. Området närmast anläggningen skyddas genom att anläggningen utgör en för fiskenäringen så kallad fredad zon. Därmed kan fundamenten fungera som tillväxtplats för t ex havstulpaner och alger som renar vattnet, samt som artificiella rev för fiskar vilket kan ge en positiv effekt med ökad fiskförekomst.

Idag står den europeiska industrin för tillverkning av vindturbiner för ca 80 % av världsmarknaden. Tillverkning, uppförande samt underhåll av energianläggningar för förnybar el till havs ger många arbetstillfällen i dagsläget, något som också förväntas öka i framtiden.¹ Energimyndigheten anser att det är viktigt för EU att behålla sin starka ställning på denna marknad, framförallt inom vindkraftsindustrin som är en av EU:s största och mest expansiva marknader. Det är därmed viktigt att den ökande efterfrågan på kvalificerad industri- och servicepersonal inom EU prioriteras.

---

¹ EWEA, 2006, Response to the European Commission's Green Paper : A European Strategy for Sustainable, Competitive and Secure Energy. HWWA (Hamburgisches Welt-Wirtschaft-Archiv), 2006, ISSN 1616-4814,
http://www.ewea.org/fileadmin/ewea_documents/documents/publications/position_papers/0906_p_p_greenpaper.pdf.

Se också sidorna 7 och 9 i Grönboken COM(2006) 275 final

2.3 Remaining at the Cutting Edge of Knowledge and Technology

Inom FP7 är energi ett prioriterat forskningsområde som man också kommer att ge speciell uppmärksamhet till. Kommissionen framhäver vikten av att de områden som rör marin forskning (inte bara genom FP7) koordineras och att samarbete inom detta område förbättras.

Energimyndigheten är positiv till prioriteringen av energi som ett forskningsområde som en del i arbetet med att på sikt lösa problemen med energiförsörjningen inom EU. Energimyndigheten anser att en diskussion bör föras kring huruvida medlen från FP7 skall riktas i betydligt högre grad från forskning för konventionell el till förmån för forskning för el från förnybara energikällor. Energimyndigheten välkomnar ett ökat utbyte av forskningsresultat samt en undersökning för hur förutsättningar kan skapas för detta.

2.4 Innovation under Changing Circumstances med koppling till punkt 4.2 Spatial Planning for a Growing Maritime Economy och 5.1 Policy Making within the EU

Energimyndigheten välkomnar kommissionens förslag till att skapa ett system för rumslig planering för maritima aktiviteter samt en gemensam vision i form av en övergripande utvecklingsplan som kan tillhandahålla en sammanhängande uppsättning policymål och principer.

Etableringen och lokaliseringen av utnyttjandet av förnybara energikällor till havs kommer att innebära konkurrens med andra näringar. Energimyndigheten vill betona att detta dock inte får innebära att etableringsprocessen för förnybara elproduktionskällor blir längre och mer komplicerad än i dagsläget. Istället bör lösningar utvecklas som underlättar nyetablering av anläggningar för produktion av förnybar el till havs. Energimyndigheten vill också betona att en diskussion bör föras om huruvida det i medlemsstaterna ska finnas en process som är lika i alla länder eller ej. I utformandet av en gemensam policy inom EU bör beaktas att det kan finnas en rad särdrag och nationella särintressen (sjöräddning, försvar, rekreationsvärden etc.) som kan göra att varje land bör utse sina områden som är lämpliga för förnybar elproduktion.

Kommissionens avsikt till år 2010 är att 14 000 MW förnybar el skall produceras av anläggningar till havs. Detta mål skulle innebära en fördubbling av andelen installerad elproduktion från förnybar energi till havs. Idag tillgodoses endast ca 3 % av EU:s elkonsumtion av vindkraft (EWEA 2006).² Energimyndigheten anser därmed att man för att förverkliga denna målsättning måste skapa förutsättningar för att underlätta tillstånd för etablering och nätanslutning för förnybar energi till havs. Beaktas bör även att det snarast bör fastställas en planering för år 2020 samt att planeringen inkluderar indikativa mål.

---

² Ibid.

4.1 Data at the Service of Multiple Activities

Energimyndigheten välkomnar utformandet av ett Europeiskt program för att utveckla en omfattande kartläggning över Europas kustvatten, bland annat med avseende på lokalisering av energianläggningar för produktion av förnybar energi. Ett sådant program kan skapa förutsättningar att på sikt underlätta etableringsprocessen för denna slags anläggningar vilket är något som Energimyndigheten vill uppmuntra. Energimyndigheten vill dock betona att det även här kan finnas nationella särdrag och särintressen av nationell angelägenhet som måste tas i beaktande vid utformningen av ett sådant program.

4.3 Making the Most of Financial Support for Coastal Regions

Energimyndigheten välkomnar kommissionens ansats till att undersöka möjligheterna med att göra andra finansiella instrument (t. ex finansiering genom EIB) inom EU tillgängliga för t. ex att säkerställa att den förnybara el som produceras till havs kan anslutas till elnät. Nätanslutningar är idag en viktig fråga och diskussioner i denna fråga bör föras så snart som möjligt.

Specifika synpunkter

Kommentarer till några av de frågor i kursiverad stil som kommissionen ställer i Grönboken

2.4 How can innovative offshore renewable energy technologies be promoted and implemented?

Etableringen av förnybar energi till havs kan underlättas och främjas genom en rad åtgärder.

- Ökade forskningsinsatser kring den tekniska utvecklingen av förnybara energikällor till havs; lokaliseringen av förnybar energi till havs och hur den påverkar växt- och djurliv samt forskning kring och uppbyggnad av elnät och anslutningar för denna typ av anläggningar.
- Förenklade förfaranden vid tillståndsgivning och etableringsprocess.
- Utformandet av en tydlig gemensam rumslig översiktsplanering för utnyttjande av haven för att undvika intressekonflikter samt vindkartering för optimal placering av förnybar energi till havs. Utvecklande av nationella handlingsplaner där hänsyn tas till lokala och regionala förhållanden.
- Förbättrad tillgång till nät och förbättrad överföringsteknik/kapacitet.
- Förbättrad tillgång till data i fråga om havens tillstånd och förhållanden.
- Samarbete med berörda intressenter.

4.2 What are the principles and mechanisms that should underpin maritime spatial planning systems?

- Miljöhänsyn, negativa/positiva miljöeffekter (t ex av etablering av energianläggningar till havs)
- Involvering av intressenter
- Forskning
- Utvärdering
- Gemensamma målsättningar med samtidig hänsyn till subsidiaritet
- Hänsyn i tid och rum till när aktiviteter till havs utförs (för bland annat djur- och växtliv).

5.4 What regional specificities need to be taken into account in EU maritime policies?

- Miljöförhållanden
- Geografiska förhållanden
- Väderförhållanden
- Vattenförhållanden
- Växt- och djurliv
- Klimatförhållanden
- Verksamhet för olika intressenter, t.ex. fiskerinäring, försvar, rekreation, närliggande bebyggelse -lokalbefolkning, sjöräddning, båttrafik etc.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Thomas Korsfeldt. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit chefen för Energimarknadsinspektionen Håkan Heden, avdelningscheferna Josephine Bahr Ljungdell, Stefan Jakélius, Susan Linton Royen, Zofia Lublin, Andres Muld och Birgitta Palmberger, Mari Ternbo, verksamhetsjuristen Fredrik Selander samt handläggaren Lisa Lundmark, den sistnämnde föredragande.

Thomas Korsfeldt

Lisa Lundmark

